

Motion till riksdagen 2025/26:556

av **Nima Gholam Ali Pour (SD)**

Stöd till tibetanskt självbestämmande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna Tibet som ett ockuperat land och bekräfta det tibetanska folkets rätt till självbestämmande enligt internationell rätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör uppmana Folkrepubliken Kina att engagera sig i meningsfull dialog med representanter för Dalai Lama eller demokratiskt valda ledare för den tibetanska gemenskapen, utan förhandsvillkor, i syfte att hitta en lösning på konflikten mellan Tibet och Kina och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör överväga att etablera relationer med Centrala tibetanska administrationen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör uppmana Folkrepubliken Kina att upphöra med förtryckande policyer som syftar till att utplåna tibetansk kultur, språk och religion och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör överväga att arbeta inom EU för ett ekonomiskt stöd till Centrala tibetanska administrationen för att bevara tibetansk religion och kultur och motverka den kinesiska ockupationen av Tibet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konflikten mellan Tibet och Kina är olöst och bör lösas fredligt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tibet är sedan 1950 ockuperat av Folkrepubliken Kina, vilket har lett till omfattande och systematiska kränkningar av de mänskliga rättigheterna, förstörelse av kulturellt och religiöst arv samt förtryck av det tibetanska folket. Trots internationella uppmaningar har Kina fortsatt sin politik av kolonisering, språklig och kulturell assimilering samt hård kontroll över religiöst och politiskt liv.

Tibet har under långa perioder fungerat som en självständig och suverän stat med en egen regering, rättsordning, valuta, armé och internationella förbindelser. Från 1913, då Tibet förklarade sin självständighet efter Qingdynastins fall, styrdes landet utan kinesisk inblandning fram till den kinesiska invasionen 1950. Under denna tid bevarade Tibet sin unika kulturella och religiösa identitet. Den kinesiska ockupationen och det efterföljande tvångsavtalet skedde utan tibetanernas fria samtycke och har aldrig erkänts av det tibetanska folket eller dess exilregering.

Tibet har sedan 1959 haft en regering i exil, den centrala tibetanska administrationen, som har sitt säte i den indiska staden Dharamshala. Den centrala tibetanska administrationen har en lagstiftande församling, det tibetanska parlamentet i exil. 1991 erkände USA:s kongress att Tibet är ett ockuperat land och att den centrala tibetanska administrationen är det tibetanska folkets representanter.

Den olösta Tibet–Kina-konflikten är inte en intern kinesisk angelägenhet utan en fråga om internationell rätt, fred och mänskliga rättigheter. Den kinesiska invasionen av Tibet var och förblir ett brott mot internationell rätt. Sverige, som ett land som står upp för folkrätten, har en moralisk och politisk skyldighet att stå upp för det tibetanska folkets frihet, kultur, rättigheter och självbestämmande, mot det kinesiska förtrycket och ockupationen.

Några steg som Sverige kan ta för att arbeta i denna riktning är följande:

Erkänn Tibet som ett ockuperat land och bekräfta det tibetanska folkets rätt till självbestämmande

Sveriges utrikespolitik vilar på principerna i FN-stadgan och internationell rätt, där respekt för mänskliga rättigheter och folkens rätt till självbestämmande är grundläggande. Tibet har sedan 1950-talet varit föremål för Kinas militära ockupation och påtvingade politiska kontroll. Denna ockupation har lett till omfattande kränkningar av tibetanernas kulturella, religiösa och politiska rättigheter.

Historiskt har Tibet under långa perioder fungerat som en självständig stat med egen regering, administration, valuta och utrikesrelationer. Det internationella samfundets passivitet inför Kinas annektering har inte förändrat det faktum att annekteringen skett utan det tibetanska folkets samtycke.

Sveriges riksdag bör erkänna Tibet som ett ockuperat land och bekräfta det tibetanska folkets rätt till självbestämmande enligt internationell rätt.

Meningsfull dialog mellan Tibet och Kina

Konflikten mellan Tibet och Folkrepubliken Kina har pågått i över sju decennier och kännetecknas av djup misstro, systematiska människorättskränkningar och frånvaron av genuin dialog. Sedan de senaste formella samtalen mellan företrädare för Dalai Lama och kinesiska myndigheter avbröts 2010 har inga meningsfulla förhandlingar ägt rum. Situationen har under tiden förvärrats, med ökade inskränkningar i religionsfrihet, språk, kultur och föreningsfrihet för det tibetanska folket.

Sveriges regering bör uppmana Folkrepubliken Kina att engagera sig i meningsfull dialog med representanter för Dalai Lama eller demokratiskt valda ledare för den tibetanska gemenskapen, utan förhandsvillkor, i syfte att hitta en lösning på konflikten mellan Tibet och Kina.

Etablera diplomatiska relationer med den centrala tibetanska administrationen

Den centrala tibetanska administrationen har representationskontor som fungerar som de facto ambassader i Indien, Nepal, USA, Schweiz, Japan, Storbritannien, Belgien, Australien, Frankrike, Ryssland, Sydafrika, Taiwan och Brasilien. USA har erkänt den centrala tibetanska administrationen som det tibetanska folkets företrädare. Sverige har ingen som helst formell diplomatisk relation med den centrala tibetanska administrationen, vilket i praktiken är ett erkännande av den kinesiska ockupationen.

Sveriges regering bör etablera diplomatiska relationer med den centrala tibetanska administrationen, som fungerar som den legitima representanten för det tibetanska folket.

Uppmana Kina att upphöra med förtrycket

Den kinesiska kommunistregimen utövar ett hårt förtryck i Tibet. Det handlar om allt ifrån försvinnanden till tortyr och godtyckliga frihetsberövanden. Mycket av förtrycket går ut på att utplåna tibetansk kultur, språk och religion. Det handlar om att den kinesiska staten straffar tibetaner som på olika sätt ger uttryck för tibetansk kultur, språk och religion.

Innehav eller spridning av bilder på Dalai Lama kan leda till fängelsestraff. Internet och sociala medier är strikt kontrollerade, och all form av fredlig protest slås ner. Civilsamhällesorganisationer och religiösa institutioner verkar under hårda restriktioner, och många är helt förbjudna. Skolor som lär ut tibetanska stängs ner. Tibetanska kulturarrangemang övervakas och stoppas.

Det är uppenbart att regimen i Kina utövar ett förtryck i syfte att helt och hållet utplåna tibetanernas kulturella och nationella identitet. Sveriges regering bör uppmana Folkrepubliken Kina att upphöra med förtryckande policyer som syftar till att utplåna tibetansk kultur, språk och religion.

Stöd till den centrala tibetanska administrationen

Den centrala tibetanska administrationen finansieras genom privata donationer men också genom stöd från den amerikanska staten. Även Indien stödjer den centrala tibetanska administrationen genom att låta den utöva sin verksamhet i den indiska staden Dharamshala.

Då den centrala tibetanska administrationen är en regering i exil så är den beroende av omvärldens stöd. Det är viktigt att länder som protesterar mot den kinesiska ockupationen av Tibet även stödjer det tibetanska folkets legitima representanter.

Sveriges regering bör arbeta inom EU för ett ekonomiskt stöd till den centrala tibetanska administrationen för att bevara tibetansk religion och kultur och motverka den kinesiska ockupationen av Tibet.

Riksdagen ställer sig bakom att konflikten mellan Tibet och Kina är olöst och bör lösas fredligt

Enligt internationell rätt har alla folk rätt till självbestämmande, och detta gäller även det tibetanska folket. Trots upprepade internationella uppmaningar har ingen politisk lösning uppnåtts.

Situationen i Tibet präglas av omfattande inskränkningar av mänskliga rättigheter, inklusive begränsningar av religionsfriheten, yttrandefriheten och möjligheten att bevara det tibetanska språket och kulturen. Rapporter från FN:s särskilda rapportörer och internationella människorättsorganisationer beskriver hur tibetaner utsätts för godtyckliga frihetsberövanden, övervakning och påtvingad assimilering.

En fredlig lösning på konflikten mellan Tibet och Kina är avgörande både för stabiliteten i regionen och för att garantera att det tibetanska folkets legitima rättigheter respekteras. Sverige bör, i linje med sina åtaganden att främja mänskliga rättigheter och folkrätten, verka för att konflikten löses genom dialog och respekt för internationell rätt.

Genom att riksdagen tydligt slår fast att konflikten är olöst och uppmanar till en fredlig lösning skickas en viktig signal om att Sverige står upp för principen om folkens rätt till självbestämmande och för en internationell ordning grundad på rättsstatens principer.

Nima Gholam Ali Pour (SD)